

Innholdsoversikt

Forord	5
I INNLEDNING	37
1 Emnet	39
2 Rettskilder	47
II ALMINNELIG BEDRIFTSBESKATNING	57
3 Tidfesting	59
4 Varer og varelager	72
5 Aktivering, avskrivning, avståelse	83
6 Uttak	149
7 Underskudd	159
8 Fordringer	176
9 Derivater	210
10 Valuta	248
III AKSJESELSKAPER OG AKSJONÆRER	271
11 Aksjeselskaper: Skattesubjekt, skattesatser og beregningsgrunnlag	273
12 Aksjeutbytte og aksjegevinster; personlige skattytere (aksjonærmodellen)	277
13 Aksjeutbytte og aksjegevinster; selskaper som aksjonærer (fritaksmetoden)	325
14 Stiftelse av aksjeselskap og forhøyelse av aksjekapitalen	350
15 Likvidasjon, kapitalnedsettelse og tilbakebetaling av innbetalt kapital	371
16 Norsk-kontrollert utenlandsk selskap (NOKUS)	398
17 Kildeskatt på renter, royalty og visse leiebetalinger	432
IV KONSERNBESKATNING	439
18 Generelt om konsernbekskatning	441
19 Konsernbidrag	446
20 Konserninterne overføringer	467
21 Begrensning av rentefradrag i konsern og mellom nærstående ..	477

V	SELSKAPER MED DELTAKERFASTSETTING OG DELTAKERE	511
	22 Deltakere i ansvarlige selskaper, kommandittselskaper mv. ...	513
	23 Utdeling fra selskap med deltakerfastsetting	541
VI	PERSONINNTEKT	565
	24 Personinntekt for personlig næringsdrivende (foretaksmodellen)	567
	25 Insentiv- og medinvesteringsordninger i arbeidsforhold og earn-out	583
VII	OMORGANISERING OG OVERDRAGELSE AV VIRKSOMHET	613
	26 Generelt om omorganisering og overdragelse av virksomhet ..	615
	27 Fusjon, fisjon og aksjebytte	629
	28 Omdanning av virksomhet	663
VIII	FORMUE	681
	29 Formuesbeskatning av virksomhet, aksjer og andeler	683
IX	SÆRLIGE SKATTEREGIMER	699
	30 Rederibeskatning	701
	31 Kraftbeskatning	743
	32 Petroleumsbeskatning	778
	33 Samvirkebeskatning	805
	34 Havbruk	817
	Presentasjon av forfatterne og BÅHR	832
	Forkortelser	836
	Litteratur	839
	Lov- og forskriftsregister	841
	Domsregister	898
	Register over bindende forhåndsuttalelser	903
	Stikkordregister	905

Innholdsfortegnelse

Forord	5
I INNLEDNING	37
1 Emnet	39
1.1 Opplegg og avgrensning	39
1.2 Kort om inntektsskattens struktur	41
1.3 Skatterettslig betydning av at det foreligger virksomhet	43
2 Rettskilder	47
2.1 Hovedpunkter i skatterettens metodelære	47
2.2 Internasjonale problemstillinger og rettskilder	51
2.2.1 Internasjonal dobbeltbeskatning	51
2.2.2 Internasjonal skatteplanlegging	52
2.2.3 Diskriminering og restriksjon; EØS-avtalen	53
2.2.4 Annet internasjonalt regelverk	54
2.3 Omgåelsesregler	55
II ALMINNELIG BEDRIFTSBESKATNING	57
3 Tidfesting	59
3.1 Innledning	59
3.2 Realisasjonsprinsippet for inntekter og kostnader	60
3.2.1 Hovedregelen og noen unntak	60
3.2.2 Tidfesting av inntekter	61
3.2.2.1 Generelt	61
3.2.2.2 Gjensidig bebyrdende avtaler – engangsytelser	61
3.2.2.3 Gjensidig bebyrdende avtaler – løpende ytelser	65
3.2.2.4 Ensidede rettsforhold – ytelser som ikke er betinget av vederlag	66
3.2.2.5 Ensidede rettsforhold – erstatningskrav	66
3.2.3 Tidfesting av kostnader	66
3.3 Midlertidige forskjeller og utsatt skatt	68
3.3.1 Innledning	68

3.3.2	Noen typiske forskjeller mellom skattemessig og regnskapsmessig tidfesting	68
3.3.3	Regnskapsmessig presentasjon av forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig tidfesting	69
4	Varer og varelager	72
4.1	Allment om varelagerreglene	72
4.2	Varebegrepet	73
4.3	Tidfesting av utgangsverdien	76
4.4	Beregning og tidfesting av varekostnadene	77
4.4.1	Innledning	77
4.4.2	Hvilke gjenstander ligger på lager ved årets slutt?	78
4.4.3	Aktiveringsplikts omfang	78
4.4.4	Fradrag for nedskrivning normalt avskåret	79
4.5	Særlig om tilvirkningskontrakter	80
5	Aktivering, avskrivning, avståelse	83
5.1	Innledning	83
5.2	Aktiveringsplikt	83
5.2.1	Utgangspunkt	83
5.2.2	Kostnader til anskaffelse av eiendeler	84
5.2.3	Andre kostnader knyttet til eiendeler	85
5.2.4	Kostnader knyttet til fremtidige ytelser	87
5.2.5	Usikkerhet om varig verdi	87
5.2.6	Finanskostnader	89
5.2.7	Unntak for uvarige og ubetydelige driftsmidler	89
5.2.8	Særlig om fradrag for vedlikehold	90
5.2.9	Særlig om grensen mot nyanskaffelser	95
5.3	Avskrivninger: Innledning	97
5.4	Vilkår for avskrivningsrett	99
5.4.1	Avskrivninger som kostnadsfradrag	99
5.4.1.1	Tilknytningsvilkåret: Begrepet driftsmiddel ..	99
5.4.1.2	Oppofrelsesvilkåret: Verdireduksjon	100
5.4.2	Fysiske gjenstander	102
5.4.2.1	Alminnelig regel	102
5.4.2.2	Boligeiendommer	102
5.4.2.3	Grunnarealer; anlegg på grunn	105
5.4.2.4	Kunstgjenstander	106
5.4.2.5	Dyr	107
5.4.2.6	Forekomster	107
5.4.3	Finansgjenstander	107
5.4.4	Immaterielle gjenstander	108
5.4.5	Tidsbegrenset eiendomsrett; gjenstander undergitt hjemfallsrett o.l.	110

5.4.6	Subjektive vilkår for avskrivningsrett	110
5.5	Avskrivbart beløp	113
5.5.1	Hovedregelen: Historisk kostpris	113
5.5.2	Fastsetting av historisk kostpris	113
5.5.2.1	Kjøp	113
5.5.2.2	Produksjon	114
5.5.2.3	Vederlagsfrie erverv	114
5.5.3	Inntak	115
5.5.4	Pensjon som vederlag	116
5.5.5	Nedskrivninger	117
5.6	De årlige avskrivningene. Gevinster og tap	117
5.6.1	Innledning	117
5.6.2	Avskrivningsgrupper og avskrivningssatser	119
5.6.2.1	Innledning; hva er ett driftsmiddel?	119
5.6.2.2	Gruppe a: Kontormaskiner o.l.	120
5.6.2.3	Gruppe b: Ervervet forretningsverdi	121
5.6.2.4	Gruppe c: Lastebiler, busser, varebiler, drosjer mv.	123
5.6.2.5	Gruppe d: Driftsløvsøre ellers (maskiner, inventar mv.)	123
5.6.2.6	Gruppe e: Skip mv.	125
5.6.2.7	Gruppe f: Fly, helikopter	126
5.6.2.8	Gruppe g: Visse anlegg i kraftforetak mv. ...	126
5.6.2.9	Gruppe h: Bygg og anlegg	126
5.6.2.10	Gruppe i: Forretningsbygg	128
5.6.2.11	Gruppe j: Fast teknisk installasjon i bygninger	128
5.6.3	Avskrivningsperiode	128
5.6.3.1	Når avskrivning kan begynne	128
5.6.3.2	Hvor lenge avskrivningene pågår	129
5.6.4	Avskrivningsgrunnlag; tidfesting av gevinster og tap	130
5.6.4.1	Fra avskrivningsgruppe til saldo	130
5.6.4.2	Saldo ved årets slutt; tidfesting av gevinster og tap	131
	a. Utgangspunkt: Saldo etter foregående års avskrivninger	131
	b. Tillegg for nyanskaffelser	132
	c. Særregel for egen bolig i kombinerte bygg	133
	d. Realisasjon av gjenstander	133
	(1) Avskrivningsgruppe e til i: Gevinst- og tapskonto	134

	(2) Avskrivningsgruppe a til d og j:	
	Nedskrivning på saldo	136
	e. Andre begivenheter enn realisasjon:	
	Uttak, gave og arv	138
	f. Særlig om oppløsning av selskap og opphør av virksomhet	140
5.7	Årlige avskrivninger på annet enn saldogjenstander	142
5.7.1	Forekomster	142
5.7.2	Immaterielle gjenstander	143
5.7.3	Tidsbegrenset eiendomsrett; gjenstander undergitt hjemfallsrett o.l.	144
5.8	Gevinster og tap på annet enn saldogjenstander	145
5.9	Betinget skattefritak ved ufrivillig realisasjon	146
6	Uttak	149
6.1	Innledning	149
6.2	Generelle vilkår for uttaksbeskatning	150
6.3	Tilleggsvilkår for uttak fra enkeltpersonforetak og sameie	152
6.4	Unntak for generasjonsskifter	153
6.5	Skattesubjekt ved uttak	156
6.6	Inntektsberegningen	156
6.7	Tidfesting av fordel ved uttak	158
6.8	Kan det kreves fradrag for tap ved uttak?	158
7	Underskudd	159
7.1	Innledning	159
7.2	Frdrag for inntektsårets underskudd	160
7.2.1	Samordning av resultat fra flere inntektskilder	160
7.2.1.1	Hovedregel	160
7.2.1.2	Begrensning i retten til underskuddsoverføring	161
7.2.1.3	Særlig om utenlandsforhold	161
7.2.2	Frdrag for underskudd hos andre skattesubjekter	161
7.3	Frdrag for underskudd i et annet år – fremføring og tilbakeføring	162
7.3.1	Fremføring av eget underskudd	162
7.3.2	Overtakelse og fremføring av andres underskudd	164
7.3.3	Avskjæring av fremføringsadgangen	166
7.3.3.1	Offentlig akkord – underhåndsakkord – gjeldsettergivelse	166
7.3.3.2	Konkurs	169
7.3.3.3	Avskjæring av underskudd for filial av utenlandsk selskap	170

7.3.3.4	Avskjæring av underskudd ved eierendring m.m.	171
7.3.4	Tilbakeføring av underskudd	171
8	Fordringer	176
8.1	Innledning	176
8.2	Beskatningen av ordinære fordringer	177
8.2.1	Beskatning av kreditor for avkastning	177
8.2.2	Kreditors gevinster og tap	178
8.2.2.1	Allment	178
8.2.2.2	Særlig om mengdegjeldsbrev	179
8.2.2.3	Andre fordringer enn mengdegjeldsbrev	180
8.2.3	Debitors skattemessige stilling	183
8.3	Tidfesting av fradrag for tap på utestående fordringer	185
8.3.1	Problemstilling	185
8.3.2	Tidspunktet for fradragsrett – alminnelige regler for fordringer	186
8.3.3	Særlig om kundefordringer	190
8.3.4	Særregler for finansinstitusjoner	192
8.4	Obligasjoner som skal innfris til et annet beløp enn utstedelseskursen	192
8.4.1	Utstedelse av obligasjoner til under- eller overkurs ...	192
8.4.2	Skatteplikt og fradragsrett for renteelementet som ligger i under- eller overkursen	193
8.4.3	Tidfesting	193
8.4.3.1	Mengdegjeldsbrev utstedt med over- eller underkurs 1. januar 2014 eller senere	193
8.4.3.2	Andre gjeldsbrev	194
8.5	Konvertible lån og lån med tilknyttede utstedelsesretter	194
8.5.1	Selskapsrettslige utgangspunkt	194
8.5.2	Skattemessig behandling – integrert beskatning eller dekomponering	195
8.6	Indeksobligasjoner mv.	198
8.7	Instrumenter i grenseland mellom pengekrav og selskapsandel	199
8.8	Avskjæring av fradragsrett for tap på fordring mellom nærstående	203
8.8.1	Innledning	203
8.8.2	Vilkår knyttet til kreditor og debitor	203
8.8.2.1	Vilkår knyttet til kreditorselskapet	203
8.8.2.2	Vilkår knyttet til debitorselskapet	204
8.8.3	Kravet om at kreditor- og debitorselskapet må være nærstående	205

8.8.4	Hvilke typer fordringer som er omfattet av og unntatt fra tapsavskjæringsregelen	206
8.8.4.1	Utgangspunkt	206
8.8.4.2	Unntak for kundefordringer	207
8.8.4.3	Unntak for fordring hvor verdien tidligere har vært regnet som skattepliktig inntekt . eller har inngått i et gevinst- eller tapsoppgjør	207
8.8.4.4	Unntak for fusjons- og fisjonsfordring	209
8.8.4.5	Finansielle institusjoners tap på utlån	209
9	Derivater	210
9.1	Innledning	210
9.2	Finansielle opsjoner	211
9.2.1	Innledning	211
9.2.2	Begrepet finansiell opsjon	213
9.2.3	Skatteplikt og fradragsrett	214
9.2.4	Beregning av gevinst og tap	215
9.2.4.1	Innledning	215
9.2.4.2	Innehavers stilling	215
9.2.4.3	Utsteders stilling	217
9.2.5	Tidfesting	218
9.2.6	Transaksjonskostnader og andre kostnader	218
9.2.7	Utgangsverdi/anskaffelsesverdi på underliggende objekt	219
9.3	Andre derivater enn finansielle opsjoner	219
9.3.1	Innledning	219
9.3.2	Er derivater selvstendige skatteobjekter?	220
9.3.3	Beskatning separat fra det underliggende objekt	221
9.3.3.1	Innledning	221
9.3.3.2	Avkastning/kostnad eller gevinst/tap?	221
9.3.3.3	Skatteplikt/fradragsrett i virksomhet	222
9.3.3.4	Skatteplikt/fradragsrett utenfor virksomhet	222
9.3.3.5	Tidfesting	224
9.3.3.6	Gevinstberegning av det underliggende objekt	224
9.3.3.7	Ikke-finansielle opsjoner	225
9.3.3.8	Utstedelsesretter	226
9.3.3.9	Terminkontrakter	228
9.3.3.10	Swapavtaler	233
9.3.4	Beskatning integrert med det underliggende objekt	238
9.3.4.1	Skatteplikt og fradragsrett	238
9.3.4.2	Tidfesting	240
9.4	Sikring	240
9.5	Fritaksmetodens anvendelse på derivater	244

9.5.1	Derivatet omfattes av fritaksmetoden dersom det underliggende objekt omfattes	244
9.5.2	Derivater med eierandeler i utenlandske selskap som underliggende objekt	246
10	Valuta	248
10.1	Innledning	248
10.2	Noen hovedprinsipper	248
10.2.1	Sammenslåingsprinsippet	248
10.2.2	Omregning til norske kroner ved tidfesting	250
10.3	Erverv og salg av eiendeler (unntatt fordringer) i utenlandsk valuta	251
10.4	Valutagevinster og -tap på fordringer og gjeld	252
10.4.1	Generelt	252
10.4.2	Valutagevinster og -tap på fordringer og gjeld utenfor virksomhet	253
10.4.2.1	Omfanget av skatteplikten/fradragretten	253
10.4.2.2	Innvinning og tidfesting av valutagevinst og -tap	254
a.	Hovedregel: Innfrielse	254
b.	Kreditorkifte – refinansiering – debitorskifte	254
c.	Omveksling/omklassifisering til annen valuta	255
d.	Lånet betales ikke ved forfall	256
e.	Delvis innfrielse	256
f.	Bankfordring mv. – identifikasjonsproblemer	257
g.	Skattemotiverte salg	257
h.	Fusjon mellom debitor og kreditor	258
10.4.3	Valutagevinster og -tap på fordringer og gjeld i virksomhet	258
10.4.3.1	Generelt	258
10.4.3.2	Tidfesting av urealisert gevinst og tap på langsiktige fordringer og gjeldsposter (portefølje- og reverseringsprinsippet)	259
a.	Generelt	259
b.	Praktisk gjennomføring: Omvurderingskonto	262
10.4.3.3	Tidfesting av urealisert gevinst og tap på kortsiktige fordringer og gjeldsposter (dagskursprinsippet)	263
10.5	Virksomhet med regnskap i utenlandsk valuta	263
10.5.1	Utgangspunkter	263

10.5.2	Modifisert transaksjonsmetode når skattyter fører regnskapet i funksjonell valuta	264
10.5.3	Nettoinntektsmetode når skattyter eier andel i utenlandsk selskap med deltakerfastsetting eller i NOKUS-selskap	267
10.5.4	Omregning ved inntreden i norsk beskatningsområde	267
10.5.4.1	Utenlandsk selskap blir skattepliktig til Norge	268
10.5.4.2	Inntreden i NOKUS-regimet	269
10.5.4.3	Overgang fra NOKUS-beskatning til beskatning av selskapet som skattemessig hjemmehørende i Norge	269
10.6	Valutasikring	270
III	AKSJESELSKAPER OG AKSJONÆRER	271
11	Aksjeselskaper: Skattesubjekt, skattesatser og beregningsgrunnlag	273
11.1	Generelt	273
11.2	Finansskatt	275
12	Aksjeutbytte og aksjegevinster; personlige skattytere (aksjonærmodellen)	277
12.1	Innledning	277
12.1.1	Fra enkelbeskatning til aksjonærmodell	277
12.1.2	Selskapsrettslige regler om aksjeutbytte	279
12.1.3	Reglenes anvendelsesområde	281
12.2	Vilkår for skattlegging av aksjeutbytte; utbyttebegrepet	282
12.2.1	Skatteplikt og skattesats for aksjeutbytte	282
12.2.2	Utbyttebegrepet	286
12.2.2.1	Allment	286
12.2.2.2	Utdeling	287
12.2.2.3	Vederlagsfri overføring av verdier	288
12.2.2.4	Lån og sikkerhetsstillelse som aksjeutbytte	292
12.2.2.5	Tilbakebetaling av innbetalt kapital; utbetaling ved likvidasjon av selskap	294
12.2.2.6	Utdeling «fra selskap»	294
12.2.2.7	Utdeling «til aksjonær» eller dennes slektninger	295
12.2.3	Verdsettelse av aksjeutbytte	299
12.2.4	Tidspunktet for beskatning	300
12.2.5	Aksjonær bosatt i utlandet	300
12.3	Aksjegevinster og aksjetap	302

12.3.1	Vilkår for skatteplikt og fradragsrett	302
12.3.1.1	Hovedreglene	302
12.3.1.2	Hvilke verdipapirer omfattes?	303
12.3.1.3	Realisasjonsvilkåret	303
12.3.2	Tidfesting	307
12.3.3	Gevinst- og tapsberegning	307
12.4	Skjerming	311
12.4.1	Innledning	311
12.4.2	Vilkår for rett til skjerming	312
12.4.2.1	Subjekt for skjerming	312
12.4.2.2	Objekt for skjerming	312
12.4.2.3	Aksjeselskap i utlandet; aksjonær i utlandet	313
12.4.2.4	Vilkåret om at utbyttet må være lovlig utdelt	314
12.4.3	Beregning av skjerming	315
12.4.3.1	Skjermingsgrunnlag; alminnelige regler	315
12.4.3.2	Skjermingsgrunnlag; aksjer ervervet ved arv eller gave	315
12.4.3.3	Skjermingsrenten	317
12.4.4	Utnyttelse og tilordning av skjerming	318
12.5	Aksjesparekonto	320
12.6	Inntektstillegg for renter på lån til aksjeselskap	322
13	Aksjeutbytte og aksjegevinster; selskaper som aksjonærer (fritaksmetoden)	325
13.1	Innledning	325
13.2	Subjektsiden (selskaper som omfattes)	326
13.2.1	Selskapsformer	326
13.2.1.1	(Allmenn)aksjeselskap og lignende hjemmehørende i Norge	326
13.2.1.2	Utenlandske selskaper	327
13.2.1.3	Selskaper med deltakerfastsetting	328
13.2.1.4	NOKUS	329
13.2.2	Betydning av skattefritak for utenlandske subjekter ..	330
13.3	Objektsiden (inntekter som omfattes)	331
13.3.1	Inntektstyper	331
13.3.2	Krav om lovlig utdelt utbytte	333
13.3.3	Unntak for inntekter fra selskap i lavskatteland utenfor EØS	335
13.3.4	Krav til selskap i lavskatteland innenfor EØS	337
13.3.5	Unntak for porteføljeaksjer i selskap utenfor EØS ...	339
13.3.5.1	Allment	339
13.3.5.2	Aksjeutbytte	340

13.3.5.3	Realisasjonsgevinster	341
13.3.5.4	Realisasjonstap	341
13.3.6	Unntak for gevinst og tap på andeler i enkelte selskaper med deltakerfastsetting	344
13.3.7	Andre unntak	345
13.4	Inntektsføring av tre prosent av utbytte og utdeling	347
13.4.1	Norske forhold	347
13.4.2	Internasjonale forhold	348
14	Stiftelse av aksjeselskap og forhøyelse av aksjekapitalen	350
14.1	Innledning	350
14.2	Skattemessige konsekvenser for aksjonæren	351
14.2.1	Innledning	351
14.2.2	Innskudd i form av norske kroner	351
14.2.3	Innskudd i form av naturalia	352
14.2.3.1	Realisasjon av gevinst/tap	352
14.2.3.2	Gevinst- og tapsberegning	353
14.2.3.3	Tidfesting	354
14.2.3.4	Underskudd og andre skatteposisjoner	355
14.2.4	Særlig om innskudd ved motregning	356
14.2.5	Kapitalforhøyelse ved fondsemisjon	358
14.2.6	Skattemessig inngangsverdi på aksjene og skatteposisjonen innbetalt kapital	359
14.2.7	Valget mellom utstedelse av nye aksjer eller økning av pålydende	362
14.2.8	Fradragsrett for omkostninger	363
14.2.9	Fradragsrett for aksjeinnskudd i oppstartsselskap	364
14.3	Skattemessige konsekvenser for selskapet	365
14.3.1	Innskudd er ikke skattepliktig inntekt for selskapet	365
14.3.2	Fra hvilket tidspunkt er selskapet skattesubjekt?	366
14.3.3	Fordeling av resultat mellom innskyter og selskap	366
14.3.4	Skattemessig inngangsverdi på eiendelene	367
14.3.5	Fradragsrett for kostnader	369
14.3.6	Uegentlige kapitalinnskudd	369
15	Likvidasjon, kapitalnedsettelse og tilbakebetaling av innbetalt kapital	371
15.1	Innledning	371
15.2	Likvidasjonsreglenes anvendelsesområde	371
15.2.1	Selskapsrettslig eller skatterettslig likvidasjonsbegrep?	371
15.2.2	Selskapsrettslig likvidasjon medfører skatterettslig likvidasjon?	372

15.2.3	Skatterettslige likvidasjonsvirkninger uten selskapsrettslig likvidasjon?	373
15.2.4	Utenlandske selskaper – herunder NOKUS	375
15.3	Beskatning av selskapet ved likvidasjon	376
15.3.1	Generelt	376
15.3.2	Salg av selskapets aktiva eller naturalutdeling til aksjonærene	378
15.3.3	Oppgjør av skatteposisjoner	379
15.3.4	Særlig om utflyttingsskatt for selskaper	380
15.4	Beskatning av aksjonæren ved likvidasjon	382
15.4.1	Generelt	382
15.4.2	Innvinning av gevinst og pådragelse av tap	383
15.4.3	Gevinstberegning	384
15.4.4	Tidfesting av gevinst og tap	384
15.4.5	Beskatning av aksjonær ved utflytting av selskap	384
15.5	Skattespørsmål ved kapitalnedsettelse	385
15.5.1	Generelt	385
15.5.2	Kapitalnedsettelse med reduksjon av pålydende: Hva skal anses som skattemessig innbetalt kapital?	386
15.5.2.1	Innledning	386
15.5.2.2	Skatteposisjonen innbetalt kapital følger aksjen	387
15.5.2.3	Aksjekapital og overkurs som innbetalt kapital	387
15.5.2.4	Andre aksjonærtilskudd	388
15.5.2.5	Fondsemisjon	389
15.5.3	Gjennomføring av kapitalnedsettelse ved nedskrivning av aksjens pålydende	390
15.5.4	Kapitalnedsettelse ved innløsning av enkeltaksjer (partiell likvidasjon)	394
15.5.5	Nedsettelse av aksjekapitalen til null	396
16	Norsk-kontrollert utenlandsk selskap (NOKUS)	398
16.1	Innledning	398
16.2	Alternativer til NOKUS-beskatning	398
16.3	Hvilke selskaper, innretninger mv. som omfattes av NOKUS-reglene	399
16.4	Kravet om norsk kontroll	400
16.4.1	Generelt	400
16.4.2	Hvilke skattytere som anses som «norske»	400
16.4.3	Nærmere om kravet til «norsk kontroll»	401
16.4.3.1	Utgangspunkter	401
16.4.3.2	Norsk kontroll av aksjeselskap og likestilte sammenslutninger	402

	16.4.3.3	Norsk kontroll av selvstendige innretninger eller formuesmasser	406
	16.4.4	Hvilket tidspunkt er avgjørende for kravet til «kontroll»?	408
16.5		Hjemmehørende i lavskatteland	409
	16.5.1	Hjemmehørende etter sktl. § 10-60	409
	16.5.2	Lavskatteland – to tredjedelskravet	410
	16.5.3	Listene over lavskatteland og ikke-lavskatteland ...	414
	16.5.4	Særlig om holdingselskaper mv.	415
	16.5.5	Særlig om rederibeskattede selskaper	418
16.6		Unntak for selskaper og innretninger i skatteavtaleland og innenfor EØS	419
	16.6.1	Generelt	419
	16.6.2	Skatteavtaleunntaket – selskap/innretning i skatteavtaleland	420
	16.6.3	EØS-unntaket – selskap/innretning innenfor EØS ..	422
16.7		Skattepliktig inntekt	423
	16.7.1	Omfanget av skatteplikten	423
	16.7.2	Fastsetting av skattepliktig inntekt	424
16.8		Fremføringsrett for underskudd	426
16.9		Kildeskatt for norske deltakere i NOKUS	427
16.10		Kredit for skatt ilagt i utlandet	428
16.11		Skattlegging ved etablering og opphør av norsk kontroll ...	429
16.12		Utbytte- og gevinstbeskatning av norske deltakere i NOKUS	430
	16.12.1	Utbytte- og gevinstbeskatning av selskapsdeltakere i NOKUS	430
	16.12.2	Utbytte- og gevinstbeskatning av personlige deltakere i NOKUS	431
17		Kildeskatt på renter, royalty og visse leiebetalinger	432
	17.1	Innledning	432
	17.2	Skattesats, beregningsgrunnlag, tidfesting	433
	17.3	Vilkår knyttet til skattyter (kreditor)	433
	17.4	Vilkår knyttet til debitor	435
	17.5	Vilkår knyttet til ytelsen	437
	17.5.1	Renter	437
	17.5.2	Royalty	437
	17.5.3	Leiebetalinger	438

IV	KONSERNBESKATNING	439
18	Generelt om konsernbekskatning	441
18.1	Innledning	441
18.2	Konsernbegrepet	443
18.3	Ulike modeller for konsernbekskatning	444
19	Konsernbidrag	446
19.1	Innledning	446
19.2	Selskapsrettslige spørsmål	446
19.3	Vilkår for rett til fradrag for konsernbidrag	447
19.3.1	Hvilke selskapstyper som omfattes	447
19.3.2	Vilkåret om norske selskaper eller norske filialer ..	448
19.3.2.1	Utgangspunkt – konsernbidrag kan bare gis mellom norske selskaper	448
19.3.2.2	Konsernbidrag til og fra norsk filial av utenlandsk selskap	449
19.3.2.3	Konsernbidrag til utenlandsk datterselskap etablert innenfor EØS	450
19.3.3	Vilkår om at selskapene må inngå i både aksjerettslig og skatterettslig konsern	451
19.3.3.1	Krav om mer enn 90 prosent eierskap ...	451
19.3.3.2	Hvilke selskapstyper kan inngå i et konsern?	453
19.3.3.3	Når må konsernkravet være oppfylt?	453
19.3.4	Konsernbidraget må være «lovlig» etter selskapsrettslige regler	454
19.3.5	Begrensningen til den «skattepliktige alminnelige inntekt» i det givende selskapet	455
19.3.6	Tidfesting av avgitt konsernbidrag	457
19.4	Skattemotiverte transaksjoner	458
19.5	Skatteplikt for mottakerselskapet	458
19.6	Særskilte begrensninger for petroleumsselskaper, rederiselskaper, livsforsikringsselskap og finansforetak	459
19.6.1	Petroleumsselskaper	459
19.6.2	Rederiselskaper	460
19.6.3	Livsforsikringsforetak og pensjonsforetak	460
19.6.4	Finansforetak	461
19.7	Regnskapsmessig behandling	461
19.8	Konsernbidragets form og betaling	462
19.9	Inntektsoverføring i konsern – konsernbidrag eller utbytte? ..	463
19.10	Endring av konsernbidrag	464
19.11	Ingen adgang til overføring av skatteposisjoner	465
19.12	Opplysningsplikt	466

20	Konserninterne overføringer	467
20.1	Innledning	467
20.2	Selskapsformer	468
20.2.1	Overføringer mellom norske selskaper	468
20.2.2	Grenseoverskridende overføringer	469
20.3	Konserntilknytning	470
20.3.1	Aksjerettslig og skatterettslig konsern	470
20.3.2	Når konsernkravet må være oppfylt og virkningen av etterfølgende konsernbrudd	470
20.4	Eiendeler mv.	471
20.5	Vederlag	472
20.6	Sikkerhetsstillelse	473
20.7	Skatteposisjoner	474
20.8	Opplysningsplikt	475
20.9	Dispensasjonsadgang	475
21	Begrensning av rentefradrag i konsern og mellom nærstående	477
21.1	Formålet bak og hovedtrekk ved rentebegrensningsregelen	477
21.2	Vilkår for fradragsbegrensning	479
21.2.1	Hovedregel; beregning av fradragsramme	479
21.2.2	Hva som skal anses som netto rentekostnader	480
21.2.2.1	Det alminnelige rentebegrepet som utgangspunkt	480
21.2.2.2	Særskilt regulering av rentebegrepet i sktl. § 6-41, 2. ledd	481
21.2.3	Subjektene som omfattes av rentebegrensningsregelen	484
21.2.3.1	Selskap og innretninger som er selvstendige skattesubjekter	484
21.2.3.2	Selskaper med deltakerfastsetting og NOKUS	484
21.2.3.3	Norsk filial av utenlandsk foretak mv.	485
21.2.3.4	Unntak for finansforetak	485
21.2.3.5	Petroleumsselskap	486
21.2.3.6	Rederibeskattede selskap	487
21.2.3.7	Kraftselskap	487
21.2.3.8	Samvirkeforetak	488
21.2.4	Selskapene som omfattes av konsernregelen	488
21.3	Egenkapitalbasert unntaksregel for selskap i konsern	491
21.3.1	To alternative unntak	491
21.3.2	Hva som skal anses som den norske delen av konsernet	493
21.3.3	Konsernregnskapet som grunnlag for anvendelse av unntaksregelen	493

21.3.4	Fastsetting av egenkapitalandel	495
21.3.4.1	Krav om tilsvarende regnskapsprinsipper som i konsernregnskapet	495
21.3.4.2	Krav til justeringer i selskapsregnskapet	495
21.3.4.3	Beregning av egenkapital i den norske delen av konsernet	497
21.4	Særlig om nærståenderegelen	499
21.4.1	Innledning – relevans ved siden av konsernregelen	499
21.4.2	Definisjon av nærstående	500
21.4.3	Eksterne lån som likestilles med lån fra nærstående	503
21.4.3.1	Innledning	503
21.4.3.2	Eksterne lån med sikkerhetsstillelse fra nærstående part	503
21.4.3.3	Andre eksterne lån hvor rentene blir ansett som interne	505
21.4.3.4	Virkning av at lånet anses som lån til nærstående	506
21.5	Kort om forholdet til omgåelsesregelen	506
21.6	Virkninger av at rentebegrensningsregelen kommer til anvendelse	507
21.6.1	Hvilke renter avskjæres?	507
21.6.1.1	Konsernregelen	507
21.6.1.2	Nærståenderegelen	507
21.6.2	Gjennomføring av fradragsavskjæring og fremføring av avskårede renter	508
V	SELSKAPER MED DELTAKERFASTSETTING OG DELTAKERE	511
22	Deltakere i ansvarlige selskaper, kommandittselskaper mv.	513
22.1	Innledning	513
22.2	Anvendelsesområdet for sktl. §§ 10-40 til 10-49	514
22.3	Fastsetting etter en nettometode	518
22.3.1	Generelt om nettofastsetting	518
22.3.2	Særlige spørsmål knyttet til fastsetting av alminnelig inntekt	518
22.3.2.1	Særlig om aksjeinntekter som innvinnes gjennom selskap med deltakerfastsetting	518
22.3.2.2	Særlig om gjeldsrentefordeling	520
22.3.2.3	Fordeling av nettoresultatet på deltakerne	520
22.3.3	Konsekvenser av nettofastsetting	521
22.4	Underskudd for kommandittister og stille deltakere – begrenset fradragsrett	523
22.5	Realisasjon av selskapsandel	524

22.5.1	Hovedregel: Skatteplikt/fradragsrett	524
22.5.2	Unntak for deltakere som er aksjeselskaper mv. (selskapsdeltakere)	525
22.5.2.1	Fritaksmetoden for selskapsdeltakere	525
22.5.2.2	Unntak fra unntaket ved realisasjon av andel i visse tilfeller	526
22.5.3	Beregning av gevinst/tap	527
22.5.3.1	Utgangspunkter	527
22.5.3.2	Utgangsverdien	527
22.5.3.3	Inngangsverdien	528
22.5.3.4	Fradrag for ubenyttet skjerming	529
22.5.4	Tidfesting av gevinst/tap	529
22.6	Stiftelse, inntreden, uttreden, oppløsning og omdanning mv.	530
22.6.1	Stiftelse	530
22.6.2	Inntreden	531
22.6.3	Uttreden	532
22.6.4	Skattemessig oppløsning av selskapet	532
22.6.4.1	Hva regnes som skattemessig oppløsning av selskapet?	532
22.6.4.2	Beskatning ved skattemessig oppløsning . . .	533
22.6.4.3	Tidfesting av gevinst eller tap ved oppløsning	534
22.6.5	Omdanning/omorganisering og konserninterne overføringer	534
22.7	Særlig om indre selskap og stille deltaker	534
22.8	Utenlandske deltakere i virksomhet i Norge og norske deltakere i virksomhet i utlandet	536
22.8.1	Generelt	536
22.8.2	Norske deltakere i selskaper som driver virksomhet i utlandet	536
22.8.3	Utenlandske deltakere i selskaper som driver virksomhet i Norge	538
22.9	Saksbehandling ved fastsettingen og sanksjoner	539
23	Utdeling fra selskap med deltakerfastsetting	541
23.1	Utdeling til personlig deltaker (deltakermodellen)	541
23.2	Deltakermodellens anvendelsesområde	542
23.2.1	Hvilke selskaper omfattes av deltakermodellen?	542
23.2.2	Hvilke deltakere omfattes av deltakermodellen?	542
23.3	Gjennomføring av beskatning ved utdeling til personlig deltaker	543
23.3.1	Alminnelig inntekt hos mottakeren	543
23.3.2	Hva menes med «utdeling»?	544
23.3.3	Innbetalt kapital	545

23.3.4	Fradrag for skatt på deltakerens andel av selskapets overskudd	547
23.3.5	Skjerming	547
23.3.5.1	Innledning	547
23.3.5.2	Skjermingsgrunnlag	548
23.3.5.3	Justeringer i skjermingsgrunnlaget på grunn av nettofastsetting av deltakeren	550
23.3.5.4	Skjermingsrente	552
23.3.5.5	Ubenyttet skjerming	552
23.3.5.6	Særlig om utenlandske deltakere	553
23.3.6	Den totale skattebelastningen for deltakeren	554
23.4	Særlig om arbeidsgodtgjørelse	554
23.4.1	Skattlegging av arbeidsgodtgjørelse	554
23.4.2	Klassifisering av arbeidsgodtgjørelse som personinntekt i virksomhet eller lønn	555
23.4.3	Skattebelastning ved arbeidsgodtgjørelse vs. utdeling .	556
23.4.4	Arbeidsgodtgjørelse fra indirekte eid selskap med deltakerfastsetting	557
23.5	Særlig om lån mellom personlig deltaker og selskap	558
23.6	Tidfesting	558
23.7	Deltakermodellens anvendelse overfor utlandet	559
23.7.1	Innledning	559
23.7.2	Skatteplikt til Norge	559
23.7.2.1	Norske deltakere i selskaper som driver virksomhet i utlandet	559
23.7.2.2	Utenlandske deltakere i selskaper som driver virksomhet i Norge	560
23.7.3	Grunnlag for beskatning ved utdeling	561
23.7.3.1	Forholdsmessig begrensning av beskatning ved utdeling	561
23.7.3.2	Fastsetting av tillegget i alminnelig inntekt ..	562
23.7.3.3	Dokumentasjonskrav og fristregler	562
23.8	Utdeling til selskapsdeltakere	563
VI	PERSONINNTEKT	565
24	Personinntekt for personlig næringsdrivende (foretaksmodellen)	567
24.1	Innledning	567
24.1.1	Generelt	567
24.1.2	Foretaksmodellen – kort oversikt	567
24.1.3	Kort sammenligning med aksjonærmodellen og deltakermodellen	569
24.2	Anvendelsesområdet for foretaksmodellen	569

24.3	Beregning av personinntekt	570
24.3.1	Generelt	570
24.3.2	Utgangspunkt: Alminnelig inntekt fra virksomheten . .	571
24.3.3	Korrigeringer i alminnelig inntekt	572
24.3.3.1	Generelt	572
24.3.3.2	Tillegg for fradragsførte kapitalkostnader og -tap mv.	572
	a. Faktiske kapitalkostnader	572
	b. Faktiske kapitaltap	573
	c. Særskilte næringsfradrag	574
24.3.3.3	Fradrag for faktiske kapitalinntekter og -gevinster	574
	a. Faktiske kapitalinntekter	574
	b. Faktiske kapitalgevinster	574
24.4	Skjerming	575
24.4.1	Generelt	575
24.4.2	Hvilke eiendeler inngår i skjermingsgrunnlaget?	576
24.4.2.1	Generelt	576
24.4.2.2	Vilkåret «virket i virksomheten»	576
24.4.2.3	Fysiske eiendeler	577
24.4.2.4	Kundefordringer	577
24.4.2.5	Immaterielle eiendeler	578
24.4.2.6	Forskuddsbetaling fra kunder og leverandørkreditter	578
24.4.2.7	Fradrag for gjeld til finansinstitusjoner og mengdegjeldsbrev	579
24.4.3	Verdsettelse av eiendelene som inngår i skjermingsgrunnlaget	579
24.4.3.1	Generelt	579
24.4.3.2	Eiendeler med uforholdsmessig høy verdi . . .	580
24.4.4	Skjermingsrente	581
24.5	Negativ beregnet personinntekt	581
24.6	Tidfesting	582
25	Insentiv- og medinvesteringsordninger i arbeidsforhold og earn-out	583
25.1	Innledning	583
25.2	Ansattes erverv og eie av aksjer eller grunnfondsbevis	585
25.2.1	Fordel vunnet ved arbeid	585
25.2.2	Erverv til underpris	587
25.2.2.1	Generelt	587
25.2.2.2	Beregning av fordelen	587
25.2.2.3	Tidspunktet for beregning av fordelen	590
25.2.3	Skatteplikt for senere inntekt av aksjene	591

25.2.4	Carried interest	592
25.3	Opsjoner i arbeidsforhold	593
25.3.1	Innledning	593
25.3.2	Hvilke opsjoner omfattes?	594
25.3.3	Beskatningstidspunktet	594
25.3.4	Tilknytning til arbeidsforhold	595
25.3.5	Beregning av fordel og skatt	595
25.3.6	Overføringer til nærstående eller aksjeselskap	597
25.3.7	Opsjoner i oppstarts- og vekstselskaper	597
25.3.7.1	Tidspunkt for beskatning	598
25.3.7.2	Vilkår knyttet til opsjonen	598
25.3.7.3	Vilkår knyttet til selskapet	599
25.3.7.4	Vilkår knyttet til den ansatte	600
25.4	Kontantbonusavtaler	600
25.5	Arbeidsgiverselskapets plikter og fradagsrett	601
25.5.1	Arbeidsgivers plikter	601
25.5.1.1	Hvem anses som arbeidsgiver?	601
25.5.1.2	Lønnsopplysninger	602
25.5.1.3	Forskuddstrekk	602
25.5.1.4	Arbeidsgiveravgift	603
25.5.2	Arbeidsgivers rett til fradrag	603
25.6	Earn-out	604
25.6.1	Innledning	604
25.6.2	Klassifisering av aksjevederlag som lønn	605
25.6.3	Tidspunktet for beskatning	610
25.6.4	Lønnsopplysnings- og arbeidsgiveravgiftsplikt, samt rett til fradrag	610

VII OMORGANISERING OG OVERDRAGELSE AV VIRKSOMHET 613

26	Generelt om omorganisering og overdragelse av virksomhet	615
26.1	Innledning	615
26.2	Utviklingen av skatteregler om omorganisering	616
26.3	Hovedtrekkene i kontinuitetsprinsippet	617
26.4	Generasjonsskifte	619
26.5	Valg av transaksjonsform	620
26.6	Skattekonsekvenser av ulike transaksjonsformer	621
26.6.1	Innledning	621
26.6.2	Overdragelse av virksomhet (innmat)	622
26.6.2.1	Selgers perspektiv	622
26.6.2.2	Kjøpers perspektiv	623
26.6.3	Overdragelse av aksjer	624
26.6.3.1	Selgers perspektiv	624

26.6.3.2	Kjøpers perspektiv	625
26.7	Fusjon	626
26.8	Forutgående og etterfølgende omorganisering	627
27	Fusjon, fisjon og aksjebytte	629
27.1	Innledning	629
27.2	Skattefri fusjon	630
27.2.1	Aksjeselskaper mv.	630
27.2.1.1	Generelt	630
27.2.1.2	Trekantfusjon	632
27.2.1.3	Fusjon mellom mor- og datterselskap og mellom selskaper som har samme eier	633
27.2.2	Likestilte og likeartede selskaper	634
27.2.3	Samvirkeforetak	634
27.2.4	Selskaper med deltakerfastsetting	635
27.3	Skattefri fisjon	635
27.3.1	Aksjeselskaper mv.	635
27.3.1.1	Generelt	635
27.3.1.2	Fisjon ved likvidasjon	637
27.3.1.3	Fisjon ved kapitalnedsettelse	638
27.3.1.4	Fisjonsfusjon (overdragelse til eksisterende selskap)	638
27.3.1.5	Trekantfisjon	638
27.3.2	Likestilte og likeartede selskaper	639
27.3.3	Samvirkeforetak	639
27.3.4	Selskaper med deltakerfastsetting	639
27.4	Eierkontinuitet	640
27.4.1	Innledning	640
27.4.2	Tilleggsvederlag	640
27.4.3	Fordeling av aksjekapital og nettoverdier ved fisjon	642
27.4.3.1	Generelt	642
27.4.3.2	Fordeling av nominell aksjekapital	643
27.4.3.3	Fordeling av innbetalt aksjekapital	645
27.4.3.4	Aksjekapital i det overtakende selskapet	646
27.5	Skattemessig kontinuitet	646
27.5.1	Innledning	646
27.5.2	Aksjonær- og deltakernivå	646
27.5.3	Selskapsnivå	649
27.5.3.1	Generelt	649
27.5.3.2	Nærmere om fordelingen av skatteposisjoner ved fisjon	649
27.5.3.3	Kontinuitet ved trekantfusjon og -fisjon etter fordringsmodellen	650

27.5.4	Avskjæring av skatteposisjoner og tilsidesettelse	651
27.6	Virkningstidspunkt	651
27.6.1	Skattemessig virkningstidspunkt	651
27.6.1.1	Innledning	651
27.6.1.2	Aksjeselskaper mv.	652
27.6.1.3	Selskaper med deltakerfastsetting	652
27.6.1.4	Samvirkeforetak	652
27.6.2	Skattefastsettingen i gjennomføringsåret	652
27.7	Fusjon og fisjon over landegrensene	653
27.7.1	Innledning	653
27.7.2	Fusjon	655
27.7.2.1	Fusjon med norsk overdragende selskap	655
27.7.2.2	Fusjon med norsk overtakende selskap	656
27.7.3	Fisjon	658
27.7.3.1	Fisjon med norsk overdragende selskap	658
27.7.3.2	Fisjon med norsk overtakende selskap	659
27.7.4	Fusjoner og fisjoner av utenlandske selskaper	659
27.8	Aksjebytte	660
28	Omdanning av virksomhet	663
28.1	Innledning	663
28.2	Omdanning uten realisasjon	664
28.3	Omdanning med skattemessig kontinuitet	665
28.3.1	Innledning	665
28.3.2	Hvilke omdanninger som kan skje med skattemessig kontinuitet	666
28.3.3	Krav til virksomhet i det foretaket som omdannes	668
28.3.4	Krav til det overtakende selskapet	668
28.3.4.1	Krav om nystiftelse	668
28.3.4.2	Krav til aksjekapitalens størrelse	669
28.3.5	Hva som må, kan og ikke kan overføres	671
28.3.6	Vilkår om kontinuitet	672
28.3.6.1	Generelt om kontinuitetsprinsippet	672
28.3.6.2	Skattemessig kontinuitet på selskapsnivå	672
28.3.6.3	Skattemessig kontinuitet på eiernivå	673
28.3.6.4	Eierkontinuitet	674
28.3.7	Virkningstidspunktet for omdanningen	675
28.3.8	Særlig om internasjonale omdanninger	676
28.4	Omdanning med skattemessig kontinuitet etter søknad	677
28.5	Omdanning med skatteplikt	678

VIII FORMUE	681
29 Formuesbeskatning av virksomhet, aksjer og andeler	683
29.1 Innledning	683
29.2 Skattesubjektene	684
29.3 Enkeltpersonforetak – skattemessig formuesverdi av utvalgte eiendeler	684
29.3.1 Innledning	684
29.3.2 Næringseiendom	685
29.3.3 Driftsløsøre	686
29.3.4 Skip, rigger mv.	687
29.3.5 Varebeholdning	687
29.3.6 Fordringer mv.	688
29.3.7 Akvakultur- og fiskeritillatelser mv.	688
29.3.8 Eiendeler som ikke medregnes	689
29.4 Børsnoterte aksjer mv.	689
29.5 Ikke-børsnoterte aksjer: Norske selskaper	691
29.5.1 Hovedregel om verdsettelse	691
29.5.2 Verdsettelsestidspunkt	693
29.5.2.1 Utgangspunkt	693
29.5.2.2 Endret verdsettelsestidspunkt	693
29.5.2.3 Aksjer i kjede	694
29.6 Ikke-børsnoterte aksjer: Utenlandske selskaper	696
29.7 Andeler i selskap med deltakerfastsetting	697
29.8 Gjeld	698
 IX SÆRLIGE SKATTEREGIMER	 699
30 Rederibeskatning	701
30.1 Innledning	701
30.2 Vilkår for skattlegging etter rederiskatteordningen	702
30.2.1 Innledning	702
30.2.2 Krav til selskapsform	702
30.2.3 Krav til selskapets eiendeler	703
30.2.3.1 Innledning	703
30.2.3.2 Skip i fart	703
30.2.3.3 Hjelpefartøy til bruk i petroleumsvirksomhet	705
30.2.3.4 Fartøy til bruk i vindmøllevirksomhet	706
30.2.3.5 Driftsmidler	706
30.2.3.6 Finansaktiva	706
30.2.3.7 Indirekte eie av skip o.l. – underliggende selskap og poolsamarbeid	707

	a. Hovedregler	707
	b. Selskap med deltakerfastsetting	708
	c. NOKUS	708
	d. Aksjeselskap og allmennaksjeselskap ..	709
	e. Deltakelse i pool-ordninger	709
30.2.3.8	Hvilke eiendeler selskap innenfor ordningen må eie	710
30.2.3.9	Krav om reinvestering	710
30.2.3.10	Flaggkrav	712
30.2.4	Krav til selskapets virksomhet	714
30.2.4.1	Skipsfartsvirksomhet	714
30.2.4.2	Strategisk og kommersiell ledelse	715
30.2.4.3	Annen virksomhet med nær tilknytning til skipsfartsvirksomheten	717
30.2.4.4	Arbeidsinnsats	717
30.2.4.5	Begrensning vedrørende drift av entreprenørskip	718
30.2.4.6	Begrensning vedrørende drift av fartøy til bruk i vindmøllevirksomhet	718
30.2.4.7	Ut- og innleiebegrensninger	718
	a. Innledning	718
	b. Utleiebegrensningene: Operasjonell leasing-regelen	719
	c. Utleiebegrensningene: Offshore service-regelen	720
	d. Utleiebegrensningene: Definisjon av utleie på bareboat-vilkår	721
	e. Utleiebegrensningene: Beregning av tonnasjeandel utleid på bareboat-vilkår	722
	f. Begrensninger i adgangen til innleie på time-/voyage charter-vilkår	723
	g. Overgangsregler	723
30.2.5	Bindingstid	724
30.2.6	Konsernkrav	725
30.3	Inntreden i ordningen	726
30.3.1	Innledning	726
30.3.2	Inntektsoppgjør ved inntreden i ordningen	728
30.3.3	Inntektsoppgjør ved overføring av andeler i selskaper med deltakerfastsetting	729
30.3.4	Inntektsoppgjør ved overføring av eiendel etter reglene om konserninterne overføringer	730
30.3.5	Korreksjon av skattemessig verdi for andeler i selskaper med deltakerfastsetting	730

30.4	Beskatning av selskapet	731
30.4.1	Innledning	731
30.4.2	Fritak for inntektsbeskatning av skipsfartsvirksomhet	731
30.4.3	Skatteplikt for netto finansinntekter	732
30.4.4	Inntektsføring ved høy egenkapital	735
30.4.5	Tonnasjeskatt	736
30.4.6	Konsernbidrag	737
30.4.7	Rederiselskaper som fører selskapsregnskapet etter de internasjonale IFRS-standardene	738
30.5	Beskatning av aksjonærer i selskap innenfor ordningen	739
30.6	Uttreden av ordningen	740
30.6.1	Innledning	740
30.6.2	Når trer et selskap ut av ordningen?	740
30.6.2.1	Frivillig uttreden	740
30.6.2.2	Brudd på vilkårene for rederibeskatning	740
30.6.3	Virkninger av uttreden – fastsetting av skattemessig verdi	741
31	Kraftbeskatning	743
31.1	Innledning	743
31.2	Alminnelig inntekt for vannkraftproduksjon mv.	745
31.2.1	Innledning	745
31.2.2	Særregler om skattesubjekt	745
31.2.3	Særregler om (fylkes)kommuners kraftvirksomhet ...	746
31.2.3.1	Skatteplikten	746
31.2.3.2	Rentefradrag ved kraftvirksomhet drevet direkte i regi av (fylkes)-kommunen	747
31.2.4	Skattemessige avskrivninger	748
31.2.4.1	Særskilte driftsmidler i kraftanlegg	748
31.2.4.2	Andre driftsmidler	749
31.2.5	Skattemessig kontinuitet ved samlet realisasjon av særskilte driftsmidler i kraftanlegg	749
31.2.6	Rentekostnader	750
31.2.7	Fastsetting av formue i kraftanlegg	751
31.3	Naturressursskatt og grunnrenteskatt på vannkraftproduksjon – noen felles problemstillinger	751
31.3.1	Beregningsenheten	751
31.3.2	Hvilke kraftverk omfattes?	752
31.3.3	Hvem er subjekt for naturressursskatt og grunnrenteskatt?	752
31.4	Naturressursskatt på vannkraftproduksjon	755
31.4.1	Innledning	755
31.4.2	Størrelse og grunnlag	755

31.4.3	Fradrag for naturressursskatt i fastsatt skatt på alminnelig inntekt	756
31.4.4	Naturressursskatt ved realisasjon	756
31.5	Grunnrenteskatt på vannkraftproduksjon	757
31.5.1	Innledning	757
31.5.2	Brutto grunnrenteinntekt	757
31.5.2.1	Innledning	757
31.5.2.2	Brutto salgsinntekter – hovedregel: Prising til spotpris	758
31.5.2.3	Brutto salgsinntekter – unntak: Prising til faktisk oppnådd salgspris mv.	758
	a. Salg av konsesjonskraft	759
	b. Langsiktig kraftleveransekontrakt/ kraftverksleieavtale	759
	c. Kraft som forbrukes i egen produksjonsvirksomhet	761
	d. Standard fastprisavtaler for strøm	761
31.5.2.4	Driftsstøtte og inntekt fra elsertifikater og opprinnelsesgarantier	761
31.5.2.5	Realisasjon av driftsmidler: Gevinst (og tap)	762
31.5.3	Fradrag i grunnrenteinntekt	763
31.5.3.1	Innledning	763
31.5.3.2	«Driftskostnader som regulært følger av kraftproduksjonen»	763
31.5.3.3	Særskilt om realisasjon av driftsmidler med tap	764
31.5.3.4	Investeringskostnader og skattemessige avskrivninger	764
31.5.3.5	Eiendomsskatt og konsesjonsavgift	765
31.5.3.6	Tilsvarende kostnader i byggetiden	765
31.5.3.7	Friinntekt	766
31.5.3.8	Grunnrenterelatert selskapsskatt	767
31.5.4	Resulterende grunnrenteinntekt – generelt	767
31.5.4.1	Negativ grunnrenteinntekt – fra og med 2007: Fradrag i positiv grunnrenteinntekt fra andre kraftverk, subsidiært utbetaling av skatteverdien	768
31.5.4.2	Negativ grunnrenteinntekt – til og med 2006: Fremføringsadgang	768
31.5.5	Samlet realisasjon av kraftverk(sandel) – med og uten beskatning	769
31.5.5.1	Innledning	769
31.5.5.2	Realisasjon med beskatning	769
31.5.5.3	Realisasjon med skattemessig kontinuitet	770

31.6	Vindkraft på land	771
31.6.1	Innledning	771
31.6.2	Brutto grunnrenteinntekt	772
31.6.3	Fradrag i grunnrenteinntekt	772
31.6.4	Negativ grunnrenteinntekt	774
31.6.5	Samlet realisasjon av vindkraftanlegg	774
31.6.6	Fordeling av inntekter mellom stat og (fylkes)kommune	775
31.7	Avgift på kraftproduksjon (høyprisbidrag)	775
31.7.1	Innledning	775
31.7.2	Når avgiftsplikten inntreer og hvilken kraftpris som skal benyttes	776
31.7.3	Avgiftsgrunnlaget	776
32	Petroleumsbeskatning	778
32.1	Innledning	778
32.2	Petroleumsskattelovens virkeområde	781
32.2.1	Innledning	781
32.2.2	Den geografiske avgrensningen	781
32.2.3	Den funksjonelle avgrensningen	783
32.3	Særlige regler for fastsetting av grunnlaget for alminnelig inntekt og særskatt	784
32.3.1	Forholdet mellom alminnelig inntekt og særskatt	784
32.3.2	Inntekter og kostnader gjenstand for særlige regler i petroleumsskatteloven	786
32.3.2.1	Tilknytning til «utvinning, behandling og rørledningstransport»	786
32.3.2.2	Særlig om normpris og normprispunktet	787
32.3.3	Behandling av investering i rørledninger og produksjonsinnretninger mv.	790
32.3.3.1	Alminnelig inntekt	790
32.3.3.2	Særskatt	793
32.3.4	Gevinst og tap ved realisasjon og uttak av driftsmiddel	793
32.3.4.1	Alminnelig inntekt	793
32.3.4.2	Særskatt	795
32.3.5	Behandling av finansposter	795
32.3.5.1	Alminnelig inntekt	795
32.3.5.2	Særskatt	797
32.3.6	Behandling av underskudd	798
32.3.6.1	Alminnelig inntekt	798
32.3.6.2	Særskatt	799
32.4	Overdragelse av utvinningstillatelser på sokkelen	801
32.4.1	Behandling etter petrsktl. § 10	801

32.4.2	Særlig om overdragers subsidiære ansvar for disponeringskostnader – skattemessige forhold	803
33	Samvirkebeskatning	805
33.1	Definisjon av samvirkeforetak	805
33.2	Særlige skatteregler om samvirkeforetakene	806
33.2.1	Fradrag for garanterte rabatter/kjøpeutbytte	806
33.2.2	Fradrag for etterbetaling – samvirkeloven § 27	806
33.2.2.1	Generelt	806
33.2.2.2	Hvilke samvirkeforetak kan kreve fradrag for etterbetaling etter sktl. § 10-50?	807
33.2.2.3	Hva slags utbetalinger er fradragsberettigede etter sktl. § 10-50?	808
33.2.2.4	Beregning av maksimalt fradrag etter sktl. § 10-50	809
33.2.3	Fradrag for utbetaling fra etterbetalingsfond og medlemskapitalkonti	809
33.2.4	Konsernbidrag	810
33.2.5	Formuesskatt	811
33.2.6	Fusjon og fisjon	812
33.2.7	Omdanning	812
33.2.8	Konserninterne overføringer	813
33.3	Skattemessig behandling av medlemmer i samvirkeforetak	813
33.3.1	Innledning	813
33.3.2	Skattemessig behandling av forhåndsgaranterte rabatter	814
33.3.3	Skattemessig behandling av etterbetalinger og utdeling fra medlemskapitalkonti	814
33.3.4	Skattemessig behandling av andre utdelinger til medlemmene	815
34	Havbruk	817
34.1	Innledning	817
34.2	Alminnelig inntekt for havbruksproduksjon mv.	818
34.3	Grunnrenteskatt på havbruk	820
34.3.1	Innledning	820
34.3.2	En kontantstrømbasert grunnrenteskatt	820
34.3.3	Skattesubjekt	821
34.3.4	Fastsettelse av grunnrenteskattepliktig inntekt	822
34.3.4.1	Brutto grunnrenteinntekt	822
34.3.5	Fradrag i grunnrenteinntekten	824
34.3.5.1	Fradragsberettigede kostnader	824
a.	Regulære driftskostnader	824
b.	Investeringer i driftsmidler	825

c. Andre begrensninger i fradrag retten	826
d. Særlig om utviklingstillatelse	827
34.3.5.2 Historiske investeringer	828
34.3.5.3 Bunnfradrag	829
34.3.6 Negativ grunnrenteinntekt	829
34.3.7 Produksjonsavgift	830
Presentasjon av forfatterne og BAHR	832
Forkortelser	836
Litteratur	839
Lov- og forskriftsregister	841
Domsregister	898
Register over bindende forhåndsuttalelser	903
Stikkordregister	905